

Kvalitet i psykiatrien

Af Eva Secher Mathiasen,
psykolog og formand for
Dansk Psykolog Forening

Det har fyldt mere og mere i mediernes nyheds- og debatsider i meget lang tid. Det har optaget politikere, både på Christiansborg og i regionerne. Og det har, mest af alt, været hverdag på de danske sygehuse – i årevis og til større og større frustration for de professionelle, der hver dag udreder og behandler syge danskere, og for patienterne selv.

Produktivitetskravet, som siden 2003 har været en fast bestanddel af det danske sundhedsvæsen, begyndte som et økonomisk styringsinstrument i tidens ånd, hvor effektivisering af den offentlige sektor stod højt på den politiske dagsorden, men er endt som en spændetrøje, der har lagt massivt pres på kvaliteten af behandlingen for patienterne og fagligheden og arbejdsmiljøet hos de professionelle. For meget pres. Det har psykologer, læger, sygeplejersker og andre medarbejdere på sygehuse længe ment. Nu bakked vi op af politikerne.

Flere partier har i løbet af de seneste måneder talt for, at kravet, der kort og godt indebærer, at de offentlige sygehuse hvert år er blevet pålagt at øge produktionen med 2 % (fra 2003-2006 1,5 %) – vel at mærke uden at få tilført flere midler – skal fjernes fra de årlige økonomiaftaler mellem Danske Regioner og regeringen. I slutningen af august tilsluttede Socialdemokratiets formand, Mette Frederiksen, sig ønsket, ligesom formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, bakkede op.

Og finansminister Kristian Jensen, der ellers netop havde underskrevet den nye økonomiaftale for 2018 mellem regeringen og Danske Regioner, sagde, at også han var lydhør.

Med de meldinger er der nu udsigt til, at det meget omdiskuterede produktivitetskrav omsider kan blive smidt på porten. Det er en særdeles god nyhed. For alle de dygtige medarbejdere, der så længe har forsøgt at fortælle, at de betingelser og den styringsform, man er underlagt både i psykiatrien og i somatikken, ikke længere er faglig forsvarlig og står i vejen for, at patienterne får den udredning, behandling og hjælp, de behøver. Nogle af dem stod frem på forsiden af *Dagbladet Information* i september sidste år i et åbent brev til politikerne fra 50 specialpsykologkandidater og yngre læger, ansat i uddannelsesstillinger i børne- og ungdomspsykiatrien i hele Danmark, under overskriften ”Opråb fra psykiatrien: Vi gør børnene mere syge – ikke raske.” I somatikken opsagde en af Danmarks bedste fødselslæger, klinikchef på Rigshospitalet, Morten Hedegaard, tre måneder senere sin stilling i protest over de økonomiske forhold.

For patienterne vil udsigten til at blive behandlet i et sundhedssystem uden det nu snart 15 år gamle produktivitetskrav naturligvis også være rigtig godt nyt. Vi har hørt igen og igen, hvordan det opleves, når man som syg er indlagt i et sundhedssystem, hvor der hele tiden løbes stærkere på sygehusgangene, hvor der ikke er tid til den nødvendige ro, samtale, pleje eller omsorg, og hvor der lettere kan opstå fejl. At føle sig tryk og sikker i en så sårbar situation, man er i som

patient, er helt afgørende for at få det bedre og at få et godt resultat ud af behandlingen.

Og behandlingen er netop det, det hele drejer sig om. Vi udreder, indlægger og behandler for at gøre syge borgere raske, og hvis vi ikke kan gøre dem raske, så for at give dem et bedre, mere tåleligt eller et længere liv. Vi forsker i sygdomme og medicin og behandling af samme grund – og har et helt system af eksperter, der sammen med myndighederne udarbejder nationale kliniske retningslinjer for den bedste behandling og bedste metode. Alt sammen for at få bedre og bedre kvalitet i behandlingen, så behandlingen får størst effekt.

Derfor er en fjernelse af produktivitetskravet et utroligt vigtigt tiltag, men der er stadigvæk behov for ikke kun at måle på produktiviteten, men også kvaliteten.

Afregningen i sygehusvæsenet er nemlig alene baseret på, hvor mange patienter, der kommer igennem systemet, og meget peger på, at mens man gerne har villet måle på hastigheden, har man glemt at måle på, om det virker.

Et eksempel: I psykiatrien har det store fokus på produktion og aktivitet betydet, at mange flere patienter behandles i psykiatrien, og at ventetiderne er nedbragt. Fra 2011 er der sket en stigning på ca. 25 % i antallet af patienter siden 2011. Det er 23.000 flere patienter, der årligt behandles. Men hvor mange af dem er egentlig gengangere, der kommer tilbage i statistikkerne, fordi de blev syge igen?

Næsten hver fjerde indlæggelse i psykiatrien i dag er en patient, der for nyligt er blevet udskrevet. Det vidner ikke om særlig effektiv behandling. Enhver privat virksomhed, som fik den slags scores, ville sikkert sadle om.

Troen på, at det, der skal lede vores sundhedsindsats er økonomiske styringsinstrumenter, som belønner aktivitet frem for kvalitet og er styret af succeskriterier, der fokuserer på produktivitet og tempo, er på vej væk. Og tak for det. Så får sygehuseene igen tid til at behandle – og tid til at interessere sig for, om behandlingen virker, som den skal. ●